

SPIES LIKE US

SOURCE MATERIALS
Rabbi Efreim Goldberg
reg@brsonline.org

HASHEM spoke to Moses, saying, ² "Send forth men, if you please, and let them spy out the Land of Canaan that I give to the Children of Israel; one man each from his father's tribe shall you send, every one a leader among them." ³ Moses sent them forth from the Wilderness of Paran at HASHEM's command; they were all distinguished men; heads of the Children of Israel were they.

⁴ These are their names: For the tribe of Reuben, Shammua son of Zaccur. ⁵ For the tribe of Simeon, Shaphat son of Hori. ⁶ For the tribe of Judah, Caleb son of Jephunneh. ⁷ For the tribe of Issachar, Yigal son of Joseph. ⁸ For the tribe of Ephraim, Hoshea son of Nun. ⁹ For the tribe of Benjamin, Palti son of Raphu. ¹⁰ For the tribe of Zebulun, Gaddiel son of Sodi. ¹¹ For the tribe of Joseph for the tribe of Manasseh, Gaddi son of Susi. ¹² For the tribe of Dan, Ammiel son of Gemalli. ¹³ For the tribe of Asher, Sethur son of Michael. ¹⁴ For the tribe of Naphtali, Nahbi son of Vophsi. ¹⁵ For the tribe of Gad, Geuel son of Machi. ¹⁶ These are the names of the men whom Moses sent to spy out the Land. Moses called Hoshea son of Nun "Joshua."*

¹⁷ Moses sent them to spy out the Land of Canaan, and he said to them, "Ascend here in the south and climb the mountain. ¹⁸ See the Land — how is it? and the people that dwells in it — is it strong or weak? is it few or numerous? ¹⁹ And how is the Land in which it dwells — is it good or is it bad? And how are the cities in which it dwells — are they open or are they fortified? ²⁰ And how is the land — is it fertile or is it lean? are there trees in it or not? You shall strengthen yourselves and take from the fruit of the Land." The days were the season of the first ripe grapes.

²¹ They ascended and spied out the Land, from the Wilderness of Zin to the expanse at the approach to Hamath. ²² They ascended in the south and he arrived at Hebron, * where there were Ahiman, Sheshai, and Talmi, the offspring of the giant. Hebron had been built seven years before Zoan of Egypt. ²³ They arrived at the Valley of Eshcol and cut from there a vine with one cluster of grapes, and bore it on a double pole, and of the pomegranates and of the figs. ²⁴ They named that place the Valley of Eshcol because of the cluster that the Children of Israel cut from there.

²⁵ They returned from spying out the Land at the end of forty days. ²⁶ They went and came to Moses and to Aaron and to the entire assembly of the Children of Israel, to the Wilderness of Paran at Kadesh, and brought back the report to them and the entire assembly, and they showed them the fruit of the Land.

²⁷ They reported* to him and said, "We arrived at the Land to which you sent us, and indeed it flows with milk and honey, and this is its fruit. ²⁸ But — the people that dwells in the Land is powerful, the cities are fortified and very great, and we also saw there the offspring of the giant. ²⁹ Amalek dwells in the area of the south: the Hittite, the Jebusite, and the Emorite dwell on the mountain; and the Canaanite dwells by the Sea and on the bank of the Jordan."

³⁰ Caleb silenced the people toward Moses and said, "We shall surely ascend and conquer it, for we can surely do it!"

³¹ But the men who had ascended with him said, "We cannot ascend to that people for it is too strong for us!" ³² They brought forth to the Children of Israel an evil report on the Land that they had spied out, saying, "The Land through which we have passed, to spy it out, is a land that devours its inhabitants! All the people that we saw in it were huge! ³³ There we saw the Nephilim, the sons of the giant from among the Nephilim; we were like grasshoppers in our eyes, and so we were in their eyes!"

The entire assembly raised up and issued its voice; the people wept that night. * ² All the Children of Israel murmured against Moses and Aaron, and the entire assembly said to them, "If only we had died in the land of Egypt, or if only we had died in this Wilderness! ³ Why is HASHEM bringing us to this Land to die by the sword? Our wives and young children will be taken captive! Is it not better for us to return to Egypt?"

⁴ So they said to one another, "Let us appoint a leader and let us return to Egypt!"

⁵ Moses and Aaron fell on their faces before the entire congregation of the assembly of the Children of Israel.

⁶ Joshua son of Nun and Caleb son of Jephunneh, of the spies of the Land, tore their garments. * ⁷ They spoke to the entire assembly of the Children of Israel, saying, "The Land that we passed through, to spy it out — the Land is very, very good! ⁸ If HASHEM desires us, He will bring us to this Land and give it to us, a Land that flows with milk and honey. ⁹ But do not rebel against HASHEM! You should not fear the people of the Land, for they are our bread. Their protection has departed from them; HASHEM is with us. Do not fear them!"

¹⁰ But the entire assembly said to pelt them with stones — and the glory of

וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: שְׁלַח-לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְרוּ אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלַח: כָּל נְשִׂיא בָהֶם: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאֲרָן עַל-פִּי יְהוָה כָּלם אַנְשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל הֵמָּה: וְאֵלֶּה שְׁמוֹתֵם לְמַטֵּה רֵאוּבֵן שְׁמוּעַ בֶּן-זִכּוֹר: לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שִׁפְטָן בֶּן-חֹרִי: לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן-יִפְנֹה: לְמַטֵּה יִשְׂשָׁכָר יִגָּל בֶּן-יוֹסֵף: לְמַטֵּה אֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ בֶּן-נוּן: לְמַטֵּה בְנִימִן פֹּלְטִי בֶן-רְפּוּא: לְמַטֵּה זְבֻלֹן גַּדְיָאֵל בֶּן-סוּדִי: לְמַטֵּה יוֹסֵף לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה גַדִּי בֶן-סוּסִי: לְמַטֵּה דָן עַמִּיאֵל בֶּן-גִּמְלִי: לְמַטֵּה אֲשֶׁר שֶׁתוּר בֶּן-מִיכָאֵל: לְמַטֵּה נַפְתָּלִי נַחְבִּי בֶן-נֹפְסִי: לְמַטֵּה גָד גְּאוּאֵל בֶּן-מְכִי: אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-שְׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת-הָאָרֶץ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בֶּן-נוּן יְהוֹשֻׁעַ: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עֲלוּ וְהַעֵם בְּגִבְבְּ וְעֲלִיתֶם אֶת-הַהָר: וּרְאִיתֶם אֶת-הָאָרֶץ מֵהָהוּא וְאֵת-הָעָם הַיֹּשֵׁב עֲלֶיהָ הַחֹזֵק הוּא אִם-רַחֵב הוּא אִם-רָב: וּמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הַטּוֹבָה הוּא אִם-רַעָה וּמָה הָעָרִים אֲשֶׁר-הוּא יֹשֵׁב בְּהֶנָּה הַבְּמַחְנִים אִם בְּמַבְצָרִים: וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׂמֵנָה הוּא אִם-רְזָה הַיֹּשֵׁב בָּהּ עֵץ אִם-אֵין וְהֵתְחַזְקֶתֶם וּלְקַחְתֶּם מִפְּרֵי הָאָרֶץ וְהִימִים יָמִי בְכוּרֵי עֲנָבִים: וַיַּעֲלוּ וַיִּתְרוּ אֶת-הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר צֶן עַד-רֶחֶב לְבָא חֲמַת: וַיַּעֲלוּ בְּגִבְבְּ וַיָּבֹאוּ עַד-חֲבֹרֹן וְשָׁם אַחִימֵן שִׁשִׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי הָעֵנָק וַחֲבֹרֹן שְׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי צֶעַן מִצְרַיִם: וַיָּבֹאוּ עַד-נַחַל אֲשַׁכּוֹל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֲשַׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשְׂאֵהוּ בְמוֹט בְּשָׁנִים וּמֵן-הַרְמָנִים וּמֵן-הַתְּאֵנִים: לְמָקוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֲשַׁכּוֹל עַל אֲדוֹת הָאֲשַׁכּוֹל אֲשֶׁר-כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֵּשְׁבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ מִקֶּץ אַרְבָּעִים יוֹם: וַיָּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-כָּל-עֵדֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל-מִדְבַּר פָּאֲרָן קְדֻשָּׁה וַיֹּשִׁיבוּ אֹתָם דְּבַר וְאֶת-כָּל-הָעֵדָה וַיִּרְאוּם אֶת-פְּרֵי הָאָרֶץ: וַיִּסְפְּרוּ-לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאֲנֹו אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם נִבְתַּח חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְהִי פְרִיָה: אִפְסָ בִי-עֵז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלַת מְאֹד וְגַם יְלָדֵי הָעֵנָק רָאִינוּ שָׁם: עַמְלֵק יֹשֵׁב בָּאָרֶץ הִנְגַּב וְהַחֲתִי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יֹשֵׁב עַל-הַיַּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן: וַיִּהְיֶה כָּלֵב אֶת-הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֶה נַעֲלֶה וְנִרְשָׁנוּ אֹתָהּ כִּי-יָכוֹל נוֹכַח לָהּ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוֹכַח לַעֲלוֹת אֶל-הָעָם כִּי-חֹזֵק הוּא מִמֶּנּוּ: וַיִּצְיִאוּ דְבַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ אָרֶץ אַכְלֵת יוֹשְׁבֶיהָ הוּא וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מְדוּת: וְשָׁם רָאִינוּ אֶת-הַנְּפִילִים בְּנֵי עֵנָק מֵן-הַנְּפִילִים וְהִי כַעֲיִנֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם: וַתִּשָּׂא כָל-הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת-קוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא: וַיִּלְנוּ עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל-הָעֵדָה לֹא-תִתְּנוּ בָּאָרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בְּמִדְבַר הַזֶּה לֹא-תִתְּנוּ: וְלָמָּה יְהוָה מְבִיא אֹתָנוּ אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בְּחָרָב נַשִּׁינוּ וְטַפְנוּ יְהוּי לָבוֹ הַלּוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרַיִם: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו נַתְּנָה רֵאשׁ וְנִשׁוּבָה מִצְרַיִם: וַיַּפֵּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל-פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָל-קְהַל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נוּן וְכָלֵב בֶּן-יִפְנֹה מֵן-הַתְּרִים אֶת-הָאָרֶץ קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם: וַיֹּאמְרוּ אֶל-כָּל-עֵדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד: אִם-חָפֵץ בָּנוּ יְהוָה וְהִבִּיא אֹתָנוּ אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת וְנַתְּנָה לָנוּ אָרֶץ אֲשֶׁר-הוּא נִבְתַּח חֶלֶב וּדְבַשׁ: אַךְ בִּיהוָה אֶל-תִּמְרְדוּ וְאַתֶּם אֶל-תִּירְאוּ אֶת-עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמֵנוּ הֵם סָר צַלֵּם מִעֲלֵיהֶם וַיְהוּה אֹתָנוּ אֶל-תִּירָאֵם: וַיֹּאמְרוּ כָל-הָעֵדָה לְרָגוּם אֹתָם בְּאֲבָנִים וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּאַהֲל מוֹעֵד אֶל-כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

MIRAS H (2) מפסול רבה
 למקדן (ל:ל')

ה' וְיִשְׁלַח יְהוָה אֱנָשִׁים, יוֹשִׁיָּהוּ (משלי י') כחומין לשנים וכעשין לעיניש כן העצל לשולחיו. נכרים היו המרגלים שיהיו מוציאין לשהר על הארץ שנה' (וימיה ע) ויורכו את לשונם קשתם שקר, למחיד לעישר שהיה לו כרם כשהיה רואה שהיון יפה היה אומר הכניסו את היון בבתי ובשהיה רואה שהיון חומין היה אומר הכניסו את היון בבתיכם אף כך הקביה כשראה שהוקנים מעשיהם כשרים קרא אותן לשמו שנה' (משלי י') אכפת לי שבעים איש ובשראה את המרגלים שהן עתידין לחטוא קרא אותן לשמו של משה, שלח לך אנשים, וישי' (משלי ל') מקצה הגלים חמס שותה שולח רברים ביר כסיל וכי כסילים היו המרגלים והלא כבר נאמר שלח לך אנשים ובכ'ט שנה' אנשים בני אדם צדיקים הם שבה' א (משלי י') ויאמר משה אל יהושע כדר לני אנשים, ובה' א (משלי י') והאיש בימי שאול וכן בא באנשים, (ע' ה' ה') ונתה לאמתך ורע אנשים, ולא לו את קורא כסילים, אלו לא נקראו כסילים אלא על שהוציאו רבה על הארץ שנה' (משלי י') ומוציא רבה הוא כסיל, 'אעפ"כ בני אדם גדולים היו ועשו עצמן כסילים עליהם אמר משה (דברים יג) כי דור ההפכות המה כנים לא אמן כס, שנבחרו מכל ישראל מפי הקביה ומפי משה שכן כתיב (משלי י') ויטב בעיני הדבר ואקח מכם שנים עשר אנשים, מכאן שהיו צדיקים בפני ישראל ובפני משה ואף משה לא רצה לשלחם מרעת עצמנו עד שנמלך בהקביה ע' כאריא פלוני משבט פלוני וא"ל ראויים הם ומנין שאמר הקביה שהיו ראויים שנה' (משלי י') וישלח אותם משה ממדבר פארן ע"פ י', ואח"כ לסוף מ' יום נהפכו ועשו כל הצרה וגרמו לאותו דור שילקה באותה המכה שנה' כי דור ההפכות המה שנתבררו צדיקים ונתהפכו, לכך נאמר שלח לך אנשים אלה שמות האנשים:

RASHI (3) ר'ל

Every instance of the word אנשים in Scripture – כל ,אנשים' שבמקרא – כולם אנשים – is an expression of importance.¹ – לשון חשיבות – אותה פעה כשרים היו?²
 – Although the spies would later sin, at that time, i.e., when they were sent, they were honorable.²

(4) וימין (ס' חל)

(ד) למטה ראובן וגו' מנה הכתוב השבטים לא לדגליהם⁵¹ ולא כתולדותם⁵². ונראה שראה למנותם הנה לפי מעלת השלוחים, כי היו ראשים ונשיאים בעם כאשר ספר, ואין מעלתם שוה אבל יש בהם גדול מחברו בחכמה ובכבוד⁵³, והקדים הנכבד הקודם במעלה⁵⁴, כי מעלת עצמם מנאם לא למעלת השבט, וכן בנשיאים החולקים להם את ארץ כנען⁵⁴ הזכירם כפי המעלה • לא לתולדותם:

ZOHAR (5) זוהר

וישלח אותם משה, כולם אנשים כולהון זכאין הוו, ורישי דישראל הוו, אבל אינון דברו לגרמייהו עיטא בישא (יכולם היו צדיקים וראשי ישראל, אבל הם נטלו לעצמם עצה רעה). אמאי נטלו עצה דא? אלא דאמרן: אי ייעלון ישראל לארעא, נתעבר אן מלהווי רישין, וינוני משה רישין אחרינין (אלא שאמרו, אם ייכנסו ישראל לארץ יעבירו אותנו מלהיות ראשים, וימנה משה ראשים אחריים) דהא אן זכינן במדברא למיהווי רישין, אבל בארעא לא זכיי' (שהרי אנו זכינו להיות ראשים רק במדבר, אבל בארץ לא נזכה). (זוה"ק פ' שלח)

RASHI (6) ר'ל

What is the reason that "they went" is stated?²⁶ מהו וילכו – וילכו ויבאו. – To compare their going with their coming; – just as their coming was with an evil scheme, so, too, their going was with an evil scheme, i.e., they had bad intentions from the start of their mission.⁷

מבואר בזה"ק שהמרגלים הוציאו דיבת הארץ מחשש שבא"י ירדו
מנשיאותם. ופשוט הדבר, ש"האנשים ראשי בני ישראל" לא חרדו
מאבדן שררה. לדברינו זו היתה חרדה מחוסר היכולת הרוחנית
להנהיג בדרכי העבודה של ארץ ישראל. זו היתה חרדה מההמצב הרוחני
החדש שידחה אותם ממנהיגותם.

כאן גם היתה טמונה טעות המרגלים.

משום שמנהיג מכוון את חניכיו בדרכי העבודה של תקופתו. וצורת
הנהגתו מבטאת את המסילה הרוחנית שאותו דור מתנהל בה. וממילא,
מנהיג של דור המדבר מעורה עד לשיתין בבית המדרש ה"מדברי",
המתנהל בהנהגה שמיימית, המנותק מעולם העשייה וה"נטיעה". האוכל
לחם שמים ורואה מראות אלוקים.

זו היתה החרדה מאבדן נשיאות. האנשים "ראשי בני ישראל"
חרדו שבא"י שבה מבוססים החיים הרוחניים על "נטעתם כל עץ",
על עמל הנטיעה העצמית, לא ישאר קיום להנהגה האלוקית של
דור המדבר.

כאן היה חבוי החשש מהירידה הרוחנית שתבא, כאשר מתוך ענני
הכבוד יעבור העם להתעסק בעיסוקי החומר.

וכאשר יהושע עמד על מפתן המעבר מתקופת ענני הכבוד, ציידו
אותו משמים בעצה רוחנית:

"ויקרא משה ליהושע בן נון יהושע - יה יושעך מעצת
מרגלים"

ורבותינו במנחות (כ"ט:) דרשו, "העוה"ב נברא בי' והעוה"ז בה',
שנאמר כי ביה ה' צור עולמים". שם י"ה הוא איפוא צירוף המרמז על
חיבור הכרחי בין החומר והרוח, והוא בא לבטא את אחד מיסודות
הבריאה. העוה"ב עם הצדיקים ועטרותיהן בראשיהן, והעוה"ז עם צרכי
החומר הפחותים שלו, אינן סותרין זא"ז, אלא משלימים. מפדים
אהדדי, והופכים את האדם על כל חלקיו ליצירה-רוחנית שלימה.

וזו העצה שציידו את יהושע העובר מהנהגה שמיימית להנהגה
חומרית של "ונטעתם כל עץ": יה יושעך! הידיעה הבהירה
שתכלית עבודתנו טמונה בצירוף הנכון בין חלקי הרוח והחומר,
וההרגשה שהעוה"ז הוא פרוזודור הכרחי להרגשים השמיימים של
עלמא דאתי!

כזה הוא המפתח לשערי ארץ ישראל.